

Љупчо С. Ристески

Институт за етнологија и антропологија
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје

ТЕРЕНСКИ РАД МЕЂУ НЕПОСТОЈЕЋИМ ЉУДИМА

Етнографија друштвено маргинализованих група

10. новембар 2008.

У овом предавању дискутовано је о питањима теренског рада између друштвено маргинализованих група у циљу стварање етнографије о њима као и ради антрополошког проучавања њихових друштвених и културних карактеристика. Наведена су искуства из неколико истраживачких пројеката, реализованих на подручју Републике Македоније, усмерених углавном ка истраживању адолесцентских популација мушкараца који имају секс са мушкарцима (МСМ), адолесцентима који нуде сексуалне услуге уз надок-

наду (АНСУ) и адолесцентима који инјектирају дроге (АИД). Разматрана су различита искуства у методологији приступа таквим групама, у методологији организовања теренског рада између њих и у методологији избора испитаника. У предавању су разматрани позитивни и негативни аспекти истраживачког рада међу друштвено маргинализованим групама. Посебно је акценован проблем активног укључивања припадника самих циљних група у истраживачки процес и теренски рад.

Љиљана Гавриловић

Етнографски институт САНУ, Београд

О УСПОМЕНАМА, ХЕРОЈИМА И ПУТОВАЊИМА

Клод Леви-Строс на терену

27. новембар 2008.

Маја 2008. године у Галимаровој библиотеци *Плејаде*, поводом прославе стотог рођендана Клода Леви-Строса, објављен је избор из његових дела. У то издање је ушло седам Леви-Стросових кључних књига (по његовом избору), насталих у периоду од 1955. (Тужни Тропи) до 1993. године, када је изашла његова последња књига *Regarder, Écouter, Lire* (на енглески преведено као: *Look, Listen, Read*). Издање је допуњено досад необјављеним текстовима, пре свега белешкама из „зелене

бележнице“ (путничког дневника), која се чува у архиву француске Националне библиотеке, и из које су читави делови ушли у *Тужне Тропе* и друге Леви-Стросове текстове, али и теренским белешкама, које су – за разлику од брижљиво забележених асоцијација и размишљања у дневнику – крајње сумарне.

Леви-Стросов јубилеј изгледао је као прави тренутак за преиспитивање не само његовог значаја за развој антропологије и/или настајање света

онаквог у каквом данас живимо, него и за разматрање његовог теренског рада – дела његовог антрополошког ангажмана који је, у стручним круговима, најчешће нападан и/или маргинализован.

Предавање је обухватило анализу Леви-Стросових теренских искустава у Бразилу, Бурми и Источном Пакистану (данас Бангладеш), његових изјава о/поводом теренских истраживања, као и анализу примедби које су његовом теренском раду упућиване од стране превасходно британских и америчких

антрополога, формираних, бар када се ради о теренској пракси, у другачијој антрополошкој традицији. Свеукупно, разматрање Леви-Стросовог теренског рада и његових резултата показало је, с једне стране, да англосаксонски концепт теренског рада није једини могући, а са друге – колико савремено популарно поимање антропологије широм света, у чијем се центру налази антрополог-као-акциони херој, дугује управо Леви-Стросу и његовом теренском раду.

Мирко Благојевић

Институт за филозофију и друштвену теорију, Београд

КОЛИКО ИМА ПРАВОСЛАВНИХ ВЕРНИКА ДАНАС?

О социолошким критеријумима религиозности

15. децембар 2008.

Аутор у овом предавању покушава да одговори на питање о броју верника данас уопште у двама посткомунистичким и православним земљама, а потом и броју самих (православних) верника. У том смислу се анализирају бројни резултати створене емпиријске евиденције уз употребу великог броја индикатора о којима аутор расправља у предавању. Аутор их анализира прво као индикаторе представне димензије религиозности, затим као индикаторе веровања у догматско језгро хишћанства, индикаторе актуелне црквено-обредне праксе и као индикаторе традиционалног односа према религији и цркви. Овим анализама настоји се да се пронађе онај критеријум или скуп

критеријума који ће најбоље да изрази религиозност становништва на православном религијско-црквеном простору. У тој анализи се идентификују три приступа у руској социолошко-религиолошкој заједници. Први је именован као класични, позитивистички приступ, други као посткласични или феноменолошки а трећи као синтетички. Затим аутор расправља о појму везаности људи за религију и цркву и о индикаторима те везаности, као и о индексима који су социолошки погоднији за испитивање религијско-црквеног комплекса. На крају предавања аутор даје неколико методолошких упуштава за социолошко искуствено истраживање религије.